СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 36. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 24-го лютого 1944. | No. 36. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, February 24, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

РУЗВЕЛТ НЕ ВІРИТЬ У ПЕРЕМОГУ В 1944. Р.

ВАШИНГТОН. — Рішучий зворот в опінії аліянтських провідників про те, що війна не скоро покінчиться, дістав потвердження теж і від президента Рузвелта. На пресовій конференції вивязалася розмова про заяву англійського премієра Чорчила, що війна в Европі потриває довше, ніж попередно надіялися. Рузвелт висловив своє здивування, як можна було надіятися передтим скорої перемоги, коли він самий усе заступав погляд, що перемога не прийде в 1944. р. При цій нагоді президент теж сказав, що заки перемога прийде, треба буде ще зруйнувати не один цінний памятник. Він також радив, щоб населення більше вірило урядови поглядам про перемогу, ніж оптимістичним приватним висловам людей.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАВЕТУВАВ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заветував ухвалений конґресом податковий закон на 1944. р. При цій нагоді він напятнував наставлення конґресу до нового податкового закону, кажучи, що це „не поміч для потребуючих, але допомога для лакомих". — Конґрес був приготований на вето президента, але не сподівався такої гострої догани. Панує загальне переконання, що конґрес ухвалить поновно цей самий законопроєкт і він стане законом понад голову президента. Конґресовий плян передбачує $2,315,-000,000 нових податків, а президент $10,500,000,000.

ВІЙСЬКО ДЛЯ ЛОС АНДЖЕЛЕС ВЧАСІ СТРАЙКУ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Посадник міста Флечер Бавдрон виявив, що після телефонічної розмови з підсекретарем війни у Вашинґтоні Робертом П. Петерсоном він надіється дістати військо для охорони й направи водопроводів та інших мунісипальних уладжень. Після бурі водопроводи й електричні заведення перестали функціонувати, а міські наємці заявили, що не підуть їх направляти, коли не дістануть підвишки. Через це треба було замкнути школи, воєнні підприємства, а 125,000 приватних та бизнесових домів є теж діткнені цим нещастям. — З Вашинґтону наспіли вісти, що президент підримує висилку війська до Лон Анджелес зогляду на спинення праці в 150 воєнних фабриках.

АДМІНІСТРАЦІЯ ВИКОНУЄ ПЛЯНИ БЕЙРУКА.

ВАШИНГТОН. — Плян Бейрука, проголошений щойно один день тому, щоб наладити демобілізацію в той спосіб, щоб створити позицію директора і бюро для адміністрації надвишки воєнних матеріялів, вже вводиться в життя. Директор Бюра Воєнної Мобілізації Джеймс Ф. Бирнс іменував бригадира-ґенерала Френка Т. Гайнса директором бюра для переведення демобілізації ветеранів і для приміщення їх при різних роботах. Другу відповідальну позицію, а це становище директора адміністрації воєнних матеріялів, дістав Вилієм М. Клейтон, теперішний заступник секретаря торговлі після того, як він зрезиґнував із дотеперішного становища. Гайнес переводив демобіліцацію ветеранів з першої війни і від 1923. був головою Адміністрації Ветеранів.

ПРЕДСІДНИК ПАРТІЇ ЗАПОВІДАЄ ЧЕТВЕРТУ КАДЕНЦІЮ РУЗВЕЛТА.

МИНЕАПОЛИС. — „Особисто я думаю, що президент Рузвелт буде іменований поновно кандидатом і я не противлюся цьому" — заявив на пресовій конференції предсідник Краєвого Комітету Демократичної Партії Роберт Е. Ганеґан. Він додав, що сентимент вже скристалізований на користь Рузвелта, а завданням його, як предсідника, не є старатися довести до номінації Рузвелта, а до переведення вибору демократичного кандидата, хтонебудь ним не бувби.

ЗГИНУЛО МАБУТЬ 11 ВІЙСЬКОВИХ В РОЗБИТІМ ЛІТАКУ.

МИЛБРУК (Ню Джерзі). — Воєнний літак, що летів понад [illegible] Кітані недалеко Делевер Вотер Ґеп, розбився і згорів. В огні згинули всі військові подорожні та пільоти, що летіли літаком. Стейтова міліція обступила літак і тому покищо не подано більше вістей до відома. Кажуть, що є 11 жертв.

АРХІЄПИСКОП СПЕЛМАН НЕГОДУЄ НА БОМБАРДУВАННЯ ҐАНДОЛЬФА.

НЮ ЙОРК. — Учасі богослуження в катедрі св. Петрика, відправленім з нагоди дня Вашинґтона для членів орґанізації Лицарі св. Колюмба, виголосив незаповіджену проповідь архієпископ нюйорської римо-католицької епархії Френсис Спелман і в ній висловив своє негодування на те, що аліянтські літаки бомбардували папську вілю в Ґандольфі, хоч там не було німецької залоги. Спелман теж висловив надію, що чейже вдасться врятувати перед бомбардуванням місто Рим.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Згідно з параграфом 33 статуту У. Н. Союзу, отсим повідомляю Вп. Головних Урядників У. Н. Союзу, що

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

що припадає

в 50-ту річницю У. Н. Союзу

розпічнеться

В ПОНЕДІЛОК, 6. БЕРЕЗНЯ 1944 Р.

в годині 9-тій рано

В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ, 81-83 ҐРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття: головний предсідник М. Мурашко
2. Звіт головного предсідника М. Мурашка
3. Звіт заступника головного предсідника Г. Германа
4. Звіт заступниці головного предсідника Марії Малевич
5. Звіт головного секретаря Д. Галичина.
6. Звіт головного касієра Р. Слободяна
7. Звіт головної контрольної комісії: Д. Капітула, д-р В. Ґалан, д-р А. Т. Кібзей, Р. Смук, С. Куропась
8. Звіти головних радних: П. Дуда, С. Слободян, І. Романишин, Т. Шпікула, В. Дідик, Ґеновефа Зепко, М. Давискиба, Е. Ляхович, А. Шумейко, Д. Шмагала, Юлія Баволяк
9. Дискусія над звітами
10. Внесення і ухвали.

Д. Галичин, головний секретар У. Н. Союзу.

Дітройські українці закуповують за $120,000 Воєнних Бондів

ДІТРОЙТ. (Власна кореспонденція „Свободи"). — Українська кампанія за закупно бондів Четвертої Воєнної Позички, переводжена під доглядом „Дітройтського Українсько-Американського Воєнного Фінансового Комітету" разом із Українською Щоденною Радіо-Ґодиною на ціль госпіталізації для американської армії, увінчалася надзвичайним успіхом. Не лише досягнено заповіджену суму сто тисяч долярів, але ще й перевищено її на 19%, бо загальна сума дійшла до $118,600. Кампанія тривала не цілі 4 тижні й закінчилася 16. лютого.

ПЕРЕМОГА В ІТАЛІЇ КОНЕЧНА ДЛЯ ПІДНЕСЕННЯ ПРЕСТІЖУ АЛІЯНТІВ

НЮ ЙОРК. — Воєнний критик щоденника Геральд Трибюн майор Еліот пригадує, що день 23. лютого це урядовий день народин совєтської червоної армії. З цієї нагоди Еліот перечисляє осяги червоної армії, а накінши приходить до висновку, що аліянтська кампанія в Італії потребує посилення ,щоб Аліянти зискали на повазі перед червоною армією. Москва більше заінтересована у боях проти Німеччини ніж у перемозі Аліянтів над Японією, тому для піднесення настрою серед цивільного населення в Совєтах і бадьорости серед війська конечною є перемога аліянтських військ в Італії.

ВЖЕ ТЕПЕР ЧАС НА ОРҐАНІЗАЦІЮ ПОВОЄННОГО СВІТУ

НЮ ЙОРК. — Сомнер Велес, бувший підсекретар стейту, у черговій синдикованій статті розвиває думку, щоб уже тепер, поки ще ведеться війна, приступити до оснування міжнародньої орґанізації держав для наладження відносин і у післявоєнному світі. Сомнер стверджує, що воєнна справа збоку Аліянтів переводиться світло, а тепер час уже приступити до орґанізації мінародньої установи.

Чорчил остерігає перед довшою війною

ЛОНДОН. — Премієр Чорчил виголосив у британськім парляменті свою першу промову від теґеранської конференції з президентом Рузвелтом і премієром Сталіном. Він присвятив поважну частину промови змалюванню тісних звязків між Аліянтами; головно Британією, Америкою й Росією; він заповідав щораз більші повітряні атаки на ворога, але остерігав перед недоцінюванням ворога. Казав, що Гітлер має певно ще 300 дивізій війська та що його повалення в 1944. році не можна сподіватися.

Підчас його промови ґалерії палати послів були повні диплєоматів своюзних держав. Натиск, який Чорчил клав на повітряну кампанію Аліянтів проти Німеччини, викликав загальне враження, що Аліянти не пічнуть інвазії Европи, не спробувавши вперед зломати ворога повітряною війною.

Чорчил говорив дуже довго про ситуацію в Італії й на Балкані. Він говорив відкрито про британське становище до партизанів у Югославії. Він жалував, що партизанська ґрупа ґен. Міхайловіча постепенно зійшла до того, що деякі її команданти накладали з німцями. Він радувався, що в той мент виступив новий чемпіон прав Югославії в особі партизанського маршала Тіта, котрого партизани перевищили силою партизанів Міхайловіча кілька разів і котрі тепер ведуть головну боротьбу проти Німців. Чорчил признав, що британці удержують з Тітом постійні звязки та що тої самої політики держаться супроти Тіта Росія й Америка.

Чорчил присвятив багато уваги польсько-совєтському спорови. Він казав, що він порушив цю справу на конференції в Теґерані в розмові зо Сталіном. Оба вони згодилися, що по війні Польща має бути відбудована як сильна держава, одначе зараз додав, що Британія ніколи не ґарантувала Польщі її передвоєнних границь. Противно, Британія висказалася в цій справі своїм протестом проти окупації Вильни й встановленням лінії Курзона. Начеркнення остаточної границі треба лишити на повоєнний час, а тепер треба тільки говорити про заряд відбитих від ворога країв, а цю справу треба розглядати зо становища інтересів спільної боротьби проти ворога. Далі Чорчил признав слушність російському бажанню мати забезпечення проти нових атаків з боку Німеччини. Чорчил заявив, що він уже погодився зо Сталіном, що Польща повинна дістати відплату коштом Німеччини за території, втрачені на сході.

Чорчил подав теж дещо ближче, як треба розуміти засаду „безумовної здачі", яку Аліянти висувають як умову для ворога. Чорчил каже, що вона означає, що ворог не буде мати нічого до говорення при порядкованню повоєнного світу, але це не означає, що Аліянти хочуть стерти Німеччину з карти світу.

АЛІЯНТСЬКІ ЛЕТУНИ ЗАТОПИЛИ 9 КОРАБЛІВ КОЛО РАБАВЛУ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Головна кватира ґен. МекАртура оповістила, що аліянтські летуни ведуть далі офензиву проти японських конвоїв на Пацифіку та що своїми нападами в суботу й неділю вони просто зовсім знищили другий вже конвой, затопивши коло Рабавлу 6 торговельних кораблів середньої величини, одну корвету та дві канонірки. Крім цього ушкоджено поважно, а може й затоплено, три тягарові кораблі середньої величини.

Ці успішні маневри проти ворога довершили число ворожих кораблів, затоплених за один тиждень, до 44. За той самий час аліянтські летуни збили або знищили японцям 164 літаки.

ТОКІО ПРИЗНАЄ ВТРАТУ ТРУКУ И ПРОҐАНЯЄ КОМАНДАНТІВ.

Японське радіо в Токіо признало в понеділок, що японці втратили Трук, а рівночасно подало, що видно внаслідок цих японських невдач на Пацифіку, премієр Тоджо відправив маршала Сеґіяму та адмірала Наґана, котрі були відповідальні за ворожі операції в цьому воєнному театрі від Перл Гарбора.

Самий премієр Тоджо в своїй радіовій промові признав, що воєнне положення Ніпону серіозне.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ ЕНИВЕТОК.

ПЕРЛ ГАРБОР. — По двох днях боїв американські війська заняли остров Ениветок у атоли того самого йменння. Японський ґарнізон мав коло тисячу вояків.

ВЕЛИКІ ПОВІТРЯНІ АТАКИ НА НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Понад два тисячі американських літаків узяло участь у понеділковім нападі на Німеччину, підчас котрого скинено велику масу вибухових матеріялів на Брунсвік і Ґановер.

На другий день аліянтські літаки, стаціоновані в Італії, скомбінувалися з аліянтськими літаками в Анґлії для великанського нападу на Німеччину, головно проти її летничих фабрик. Бито по містах Галберштадті, Ошерслебені, Бернбурґу і Реґенсбурґу. Один відділ атакував теж ворожі позиції в Заґребі, Зарі й Себеніку, в Югославії.

Цей другий напад показався коштовним для обох сторін. Американські летуни з Анґлії збили німцям підчас денного атаку 58 боєвиків. Американські втрати виносять 41 бомбовик та 1 боєвик.

ЛІНІЇ В ІТАЛІЇ НЕ ПОСУВАЮТЬСЯ.

АЛЖІР. — Після того, як аліянтські війська відбили поважні німецькі повзові атаки на їх позиції під Римом, на цілому італійському воєнному театрі наступив розмірний спокій.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВЗЯЛА КРИВИЙ РІГ.

ЛОНДОН. — У 26. річницю повстання червоної армії Сталін сповістив про заняття Кривого Рога, центра добування залізної руди на Україні, котрий німці перемінили на могутню твердиню. Рівночасно комунікат Совєтського Інформаційного Бюра подав, що „червона армія поставила німецьку Фашистівську армію над пропастю повного знищення".

За звідомленням Сталіна, Кривий Ріг узяли війська української армії під ґенералом Малиновським. Німецькі комунікати говорили постійно про завзяті бої у Кривому Розі, „від дому до дому", а потім нагло подали, що Кривий Ріг евакувано.

ТАЄМНЕ БОМБАРДУВАННЯ СТОКГОЛЬМУ.

СТОКГОЛЬМ. — Літаки незідентифікованої держави скинули бомби на Стокгольм і на місто Стренґнес, що лежить 60 миль від столиці. Атака на Стокгольм вудбулася коло 8. години вечором і не була ніким передбачена. Місто було повно освітлене, і ніхто не подавав про наближення літаків алярму. На щастя бомби попали в парк.

НІМЕЦЬКИЙ НАЛЕТ НА ЛОНДОН.

ЛОНДОН. — Ґрупа німецьких літаків передерлася через протилетунську оборону Лондону та скинула на нього бомби вибухові й пожарні. Пожарні бомби зчинили в місті кілька пожарів. Рапорти про жертви ще не повні.

У попереднім німецькім налеті на Лондон брало участь коло 50 літаків. З них збито 5.

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ ПОЛЯКІВ.

ЛОНДОН. — Польська Телеґрафічна Аґенція подає, що 12. лютого в Варшаві німці розстріляли 140 поляків. За донесеннями від підземних організацій у Польщі, німці переводять тепер у Польщі масові арешти; ПАТ каже, що вона має такі звідомлення з Радома, Люблина й Білостоку. По Варшаві ходять німецькі патрулі, які арештовують поляків, зараз їх розстрілюють. У Кракові між 14. грудня й 15. лютого розстріляли німці 1,104 поляків.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

І мир треба підготовити

Здається, що не буде це ніякою пересадою сказати, що не дивлячися на те, що кожний з нас бажає скоро бачити конець війни, нас усіх огортає певний острах на думку про важкі переміни при переході з війни до мира. Дивуватися цьому нема причини. Противно, є досить поважні основи для остраху на думку про мир.

Уже це одно, що зо закінченням війни прийдеться здержати всю воєнну промисловість, котра нині дає заняття міліонам робітників і робітниць, дає нам основу до важкої задуми. Зараз потім до краю вернуться міліони молодих людей, що служать в різних галузях збройних сил краю, і їх треба буде примістити в цивільній роботі. Коли по закінченню першої світової війни поворот міліонів вояків наробив багато клопоту, щоб доперва зробить поворот десяти міліонів? Ці дві причини вистарчають, аби нас заставити думати з острахом про закінчення війни й перехід до мира.

На думку про прихід мира нам може нагадатися, якто до нас прийшла війна. Якто ми побачили себе до неї зовсім неприготованими. Якто ми тоді винували наш уряд за те, що він оставив нас без збройної захорони. Тимчасом в уряді були люди, які бачили, що хід історичних подій іде до війни, і наперед нас остерігали; та політикани, думаючи, що публична опінія противна війні й приготованню до неї, виступали проти цих обережних людей, які нам радили приготовлятися до війни. Щось таке саме може статися тепер: і тепер можуть найтися люди, які можуть нам сказати, що ми маємо різні клопоти тільки через війну; як тільки війна скінчиться, все піде гаразд; ми скоро вернемося до нормальних відносин.

Щоб нас не заскочив мир, як нас заскочила війна, федеральний уряд уже постарався, аби відповідні знавці подумали про проблеми, які нам прийдеться розвязувати зо закінченням війни. І ось невеличкий штаб експертів, на котрого чолі стоять В. М. Бейрук і Джан Генкок, виготовили вже урядови рапорт про проблеми, які нас ждуть по війні.

Рапорт заслугує на те, аби з ним запізнався кожний громадянин. Та це переходить сили пересічної людини: Він обіймає 44 сторони друку. Самий президент Рузвелт у розмові з ґазетярами призвав, що він рапорту читати не докінчив. Для вияснення його голова штабу експертів відбув з ґазетярами „семінар", себто немовби „клясу".

Одначе, й без читання цього рапорту в нас повинна вступати при думці про закінчення війни нова надія. В нас вступає отуха, що мир нас уже не заскочить,, неприготованих, як заскочив був мир по першій світовій війні, або як заскочила нас хочби теперішня війна. Громадська опінія не мусить піддержати якраз проєкту Бейрука й Генкока, але вона повинна піддержати заходи коло підготовки переходу з війни до мира.

За порядок, але справедливий

Чим ближче до тої години, як занеться інвазія Европи, себто рішальний бій з Гітлером і націзмом, тим більше звертають увагу на моральну сторону нашого наступу. Кажуть, що не зважаючи на нашу воєнну силу, мілони тенків, літаків і гармат, наша перемога залежатиме у великій частині від нашої моральної сили. А вже певно буде так, що наші жертви стануть на половину менші, коли ми зачнемо теж і таку моральну офензиву, що дасть поневоленим народам надію і повну віру в краще життя, в кращий лад.

Та це знов вимагає повного порозуміння між Обєднаними Державами щодо повоєнної програми, себто одного фронту щодо того, який має бути лад по війні.

Наш демократичний світ заінтересований в тому, щоби перемогла демократія на полі бою і при мировім столі. Нам іде про це, щоб доконче виелімінувати війну як засіб полагоджування міжнародніх конфліктів. Та осягнути це можна тільки тоді, коли буде виелімінувана груба сила при мирнім вирішуванню світових проблем. Це значить, що переможе демократія і не буде війни, принаймні в дуже скорому часі, тільки тоді, коли війна принесе справедливий мир.

Як-жеж той справедливий мир і порядок осягнути?

На те відповідає, між іншим, д-р Гери Емерсон Фосдик, коли дораджує звертатись у цій проблемі до тих засад, що їх проголосив Христос. А в такому випадку, каже він, не можемо мати на приміті в першу чергу — нашу партію, чи — наш економічний інтерес, чи нашу абсолютну національну суверенність, чи нашу матеріялістичну захланність, чи наше — расове упередження.

На місце такого поступовання мусить прийти — чесність.

Певно, що ось таке говорення виглядає на „проповідь". Але чого треба надіятись від д-ра Фосдика, що є проповідником? Та не в тому сук! Такі речі підносили вже нераз проповідники різних віроісповідань. Сук у тому, що ніхто інший не знайшов досі ніякої іншої ліпшої відповіди. Бо хтоб не був, і щоб не заповідав, то в основі все це таки сходиться з тими „простими" засадами, що їх голосить християнська віра, точніше, що є висказане Христом.

Тільки біда в тому, що хоч які ті засади „прості", та хоч ніхто проти них нічого не має, то проте з усіх боків повно сумнівів, чи вони будуть примінені й по цій війні. А далі: всі є певні цього, що якщо ті засади будуть знехтовані, то й не буде кінця війни. З тим усі погоджуються, але не всі так поступають, щоб ці засади могли здійснитись.

Ось це є та друга велика журба, яка тепер давить усіх тих, що працюють над справою справжнього замирення, бо перша журба відноситься до нашої збройної розправи з нашими ворогами, та ця, як знаємо, є в добрих руках.

Проф. Микола Чубатий.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС ТА СОЛІДАРНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Протиукраїнські затії комуністів.

В одній із попередних статтей пригадував я стару римську засаду мудрости громадського життя: **Вчіться від ворогів.** Глядіть тільки добре, як ворог українського народу ставиться до наших орґанізаційних починів, до наших провідних людей, а це стане для вас найкращим мірилом того, що іде на користь, а що на шкоду американських українців.

Нині не тільки самі українці, але теж і многі інші добре знають, що найбільшим ворогом волі українців в Европі є російські комуністи. Росії йде про це, щоб використати цей воєнний час в той спосіб, щоб раз навсе покінчити з можливістю для українського народу — стати незалежним та господарем на власній землі. Як тепер цього не зроблять, то може вже ніколи того не зроблять. Американські українці є одинокі, що всилі видвигати ось ті пляни Росії, щоб навіки поневолити український нарід. Тому не диво, що комуністи цілого світа, усіх расових походжень, валять з усіх сил в зорґанізоване українське життя в Канаді та в Америці. Їх ціллю є — розбити все, що тут твориться в орґанізований спосіб, а з тим знищити ціле наше громадське життя, що не є під комуністичним диктатом. Вага хвилини приневолює комуністів запрягти на свою службу цілу масу явних, напівявних та скритих аґентів, що валять все, що тут за морем українські люди будують. Зокрема лють ось тих ворогів українського народу вдаряє в провідні одиниці. Відома їм біблійна засада: поражу пастиря та розбіжаться вівці стада. На це все нехай добре зверне увагу американсько-українське громадянство щоб не було запізно, бо нині саме дванацята година. Тепер ще тільки можемо щось зробити, або вже на довгі часи нічим не будемо всилі помогти рідним братам за морем.

Хто читає комуністичну пресу, а рівночасно слідкує за роботою різних прихвостних груп та поодиноких осібняків, що крутяться поміж громадянством з крилатою фразою про український патріотизм, той признасть мені слушність. Річ природна, що вся лють комуністів в останнім часі звернена проти філядельфійського конґресу американських українців та його голвних творців. Чому так? Тому, що по трьох роках сонного животіння американських українців, так дуже бажаного для червоних, створено наново орґанізаційний осередок українсько - американського життя, спосібний повести якусь роботу в Америці й забрати голос в обороні подоптаних прав України. Ось і головна причина напастей.

Тактика комуністів в старім краю та в Америці та сама.

Немає на світі мабуть так зручної та так знаменито обдуманої пропаґанди, особливо серед невироблених політично мас, як є нею пропаґанда комуністів. Хто тямить роки 1917 до 1920 в Україні, як то червоні валили українську демократичну державну владу, той пізнає ту саму роботу. Червоні ніколи не атакують прямо. Вони України не атакують; навпаки, фразами вони українці широкі на цілу губу. Міліони червоної пропаґандивної бібули, тисячі явних та закаптурених аґентів кружляли тоді поміж нарід та все кидали між народ кличі найскрайніші. Державна українська влада обіцяла дідичівські ґрунта розділити між нарід леґальним порядком, а большевики ревіли: „ґраб наґрабьонноє", себто забирай зараз, що пани нарабували. І слухав їх невироблений нарід на це, щоб взявши хахлів в руки, все від них відібрати і це „наґрабьонноє" та ще й нивку дідів та прадідів, а самого мужика обернути в державного наймита. Хто тому противний так під стенку, або на Соловки. Тими шляхами повандрувало вісім міліонів українського мужицтва та робітництва.

В тих часах не було більших патріотів українських як комуністи. Що там ті українці говорять про федерацію з Росією, ми за тим, щоб дати Україні право „вплоть до отделенія". Себто, щоб український нарід мав право навіть відділитися від Росії. А де нині ці, що повірили в цю брехню та тільки в думці або необережним висказом згадали про можливість відділення? Нині вони там, де ність болізни ні печали. Так і отуманили політично невироблених українців та загнали їх в найстрашніше ярмо, яке тільки тямить історія.

Всі українські діячі тих часів, хоч на сто відсотків демократи, в червоній пропаґанді все виходили буржуями, уґодовцями, тощо. Йшло про це, щоб їх зогидити перед народом, підірвати довіря народу до них, а потім той сам народ загнати в одну обору, в червону неволю. Вже по війні під польським володінням тактика комуністів лежала в тому, щоб розбити якенебудь українське зорґанізоване життя. Всувалися вони до кожної читальні, до кожної кооперативи, до кожної культурної установи, а навіть до релігійних братств, щоб зі середини розсаджувати українське національне життя, щоб українці як зорґанізована сила перестали істнувати. Одинока рада західних українців тоді була, цілковито відділитися від комуністів українського роду та трактувати їх як ворогів — як поляків, румунів чи москалів. Доперва тоді завелося лад і спараліжувалося підривну роботу червоних серед українського народу.

Та сама тактика праці нервових на широку скалю стосована й нині серед американських українців. З одного боку з України прилітають миляні баньки про поширення прав України та про другі благодати, а рівночасно доходять відомости через невтральні країни, про скинених парашутистів-аґітаторів на землі Західної України, що стараються викликати повну анархію серед населення, щоб українські люди одні одних різали. А тут за морем треба тутешних американських українців заколисувати до сну; треба опоганювати та нищити кожного українця, хто будить громаду зі сну.

По ділах їх пізнаєте...

Нерідко невиробленому політично чоловікови дійсно тяжко в такім замішанні відрізнити, хто українець, а хто ворожий аґент. Та тут маймо завжди на думці такі глибоко повчаючі слова Святого Письма: По ділах їх пізнаєте! Хто орґанізоване життя американських українців підтримує — це ваш друг, хто його руйнує та нищить — це ворожий аґент, це висланник ворога, хочби він якими гарними українськими словами ослонював свою огиду, закривав свою чорну душу. Передовсім одначе мірилом громадської вартости кожного американського українця нині є, як ставиться він практично до репрезентації американських українців, до створеного Конґресового Комітету. Хто в таку грізну та рішальну хвилину піддержує зорґанізовану репрезентацію американських українців, це ваш друг, хто її поборює — це ворог ваш та ваших братів за морем. Саме ворогам американських українців як орґанізованої ґрупи, як і ворогам українського народу в Европі треба, щоб того комітету не було.

Перед філядельфійським конґресом розвели ці діявольські сили шалену боротьбу брехні та терору проти самого конґресу та його творців. По конґресі та по вияві солідарности представників соток тисяч американських українців і в американських і в европейських справах, зачалася підривна робота проти уряду вибраного на цім конґресі демократичним ладом.

Теперішний Конґресовий Комітет справжнім представником усього, що творче серед американських українців.

З різною критикою підходили люди до старого Конґресового Комітету. До тих критиків належав і автор цих рядків, будучи за представництвом, вибраним широким загалом, представниками громад і товариств. У Філядельфії зібралися уповноважені представники громад американських українців різних світоглядів, включно до соціялістів. Поза конґресом остали тільки комуністи та ті, для яких рішальними є факти чужої окупації та для яких український нарід в Европі ще не дозрів до власної держави. В дійсности нарід український у двацятьлітній боротьбі за незалежність вповні дозрів до власного державного життя, незрілими до державного життя остали одиниці в Америці, що, як на глум, виступають під фірмою „оборони України".

Поза Конґресом лишилися теж тільки з природи протигромадські елементи, яких найдеш у кожному громадянстві та які все в громадському житті є без всякого значіння. Сам конґрес дав змогу в критиці зударитися людям різних ідеольоґій, звязаних одначе горячим привязанням до цеї країни демократичного життя та злучені горячим бажанням праведний закон Вашинґтона вибороти братам за морем.

Чи вибрали найкращий Конґресовий Комітет? На таке питання ніхто відповісти не всилі. Одно певне, що вибрали репрезентацію з волі народу і для народу. Новий Конґресовий Комітет це вибранці американсько - українських мас і для тих мас; він має в чин перевести все це, що лежить на дні серця кожного американського українця.

Тепер слово за громадою. За вами земляки тепер обовязок стояти солідарно при вашім проводі та як карна громада йти за його директивами. Чи це кампанія за воєнними бондами, чи це кампанія в користь Американського Червоного Хреста, чи кампанія за створення Українського Вор Реліфу, чи вкінці політична акція ратувати наших братів за морем, подати їм помічну руку — добути волю та незалежність.

В цій останній справі конґрес американських українців однодушно опрокинув підривну роботу прихильників чужинецького панування над Україною. Конґрес американсь-

(Докінчення на стороні 3-тій)

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

29)

Піша людина ще сяк так, перескакуючи з кругляка на кругляк, з купи на купу, переберется через багнища. Не те кінна. Кінь і загрузає скоріше й змислу людського не має. Попавши в небезпечну трясовину борикається без перестанку доти, доки не пролигне його безодня. Та й без того небезпека для коней більша. Коні калічіють, від мокроти їм злазять копита вже через кілька днів.

Коли Ярема Вишневецький йшов мозирським шляхом рік перед тим, то переправа через Припять та стоверстний марш забрали йому два тижні часу. Той похід, як стверджують самі польські історики, обійшовся в сотки жить людських і кінських. Одначе похід, що забрав Вишневецькому більше тижня часу, легкі козацькі коненята виконали за неповну добу.

В борах соснового лісу козаки натрапляли й на села. Чорні, з кругляків, непривітні хати без димарів, з маленькими квадратовими вікнами та натягнутими пухирями замісць шибок, коло них плетені з лози хліви й стодоли. Все під одним дахом. По більших лише селах бачили козаки привітніші будинки, часто з ровом довкола, або огороджені високим дубовим частоколами. Та вони вражали своєю мертвотою. Це будинки поліські покатоличеної шляхти. Втікаючи на захід від козацької загрози, покинула вона їх на призволяще.

По селах сотник Овруцький зіставляв невеликі кінні чати, для скоршого звязку з Чорнобилем. Вислав загони в сторону Мозиря і Скиргайлова на всякий випадок, щоб не бути заскоченим звідтам литвинами несподівано. Сам став у Бабиці напроти Юревичів на переправі. Припять у цьому місці врізалася глибокою дугою в сторону Бабиці. Доступ до ріки був хоч і по твердому ґрунті, але зовсім вузкий, певно насипаний ще київськими князями в давнину. Опісля литовські воєводи мало дбали за Бабицьку переправу, вибравши догідніший шлях достави українського добра в Литву — через Березину. За сотки років доступ розмили дощі, поперетинали потічками і рівчаками, потворили величезні наповнені водою й грязюкою баюри. В некращому стані був доступ до Припяти й з литовського берегу, від Юревичів.

Присутність литовської кінноти в Юревичах козаки швидко завважили. Перепливали поодинці й на острів, напроти Юревичів, що повстав від розливу ріки. Поводилися однак скрито, щоб себе литовцям не виявити. Другого дня під полуденок почули козаки викрики радости в Юревичах. Прибув то корпус Павші. Козаки думали, що це прибув сам Радзивил, тож сподівалися переправи литвинів на свій бік. Всю ніч пережд али напоготові, аж рано якимсь способом перебрався через Припять селянин й повідомив, що напроти стоїть литовський корпус, силою до двох тисяч коней. Вістка ця козаків втішила. Та всеж, колиб литвини забажали форсувати ріку, сили були надто нерівні.

На рано знялася метушня в самій Бабиці. Старшини вискочили з прибережної хатини де були примістилися, думаючи, що це литвини підійшли від Мозиря з запілля. Побігли туда, звідки метушня походила, довідатись. Це надходив увесь Овруцький полк з Бруякою на чолі.

Тепер команду над переправою обняв полковник Бруяка, а козацтво, впевнене вже, ждало переправи литвинів на свій бік, щоб їх тут певніше знищити.

Минув ще день вичікування. Литвини не рухалися. Полковник Бруяка надумав переправитись на литовський бік сам. Вислав повідомлення до Чорнобиля про свій замір, а полкови наказав готуватися до переправи. Крім чат все козацтво висипало до праці. Гатило підступи до ріки, прокладало містки через баюри та багнища, збирало у населення човни для переправи припасів. Від литовських очей цю підготовку маскував ліс. Минув у праці день, а ніякі розпорядження від наказного гетьмана не надходили. Піднявся натомісць рух у литвинів; вони або завважали працю козаків і збиралися їм перешкодити, або лаштувалися до переправи самі. Минула ще й непевна ніч.

Радість запанувала у козаків нарано, 24. липня. Несподівано, без повідомлень, прибув у Бабицю сам наказний гетьман з полками. Від полковника Подобайла довідавшись про те, що литовська армія вже під Лоєвом, де її рухи звязав Чернигівський полк, наказний гетьман вирішив у литовському запіллі переправитись через Припять, загрозою нападу на базу литовської армії скувати ворога на місці, де він стояв, а коли можливо захопити базу й відтяти Радзивилу шлях відвороту в Литву. Через годину по приїзді гінця з під Лоєва невеличка козацька кінна армія з Київського, Чорнобильського та Брагинського полків з своїм грізним вождом на чолі вже летіла піщаним надприпятським шляхом на Бабицю. „Як шалений, — пише німецький офіцир, учасник тої війни,[38]) — полетів Кричевський на чолі кількох тисяч відданого йому козацтва. Не мав ні зброї, ні людської сили, щоб хоч у приближенні рівнятись до армії литовського князя - гетьмана. Але ніс з собою славне імя вояцьке, славу ґеніяльного стратега-полководця".

(Дальше буде).

[38]) Тим офіциром був майор Абрагам ван Вестервальд.

З КАМПАНІЇ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ТРИ МІЛІОНИ ШІСТЬ СОТ ТИСЯЧ!

Зо звітів громад і організацій надісланих до Централі Продажу Воєнних бондів виходить, що сума закуплених бондів в часі Українсько Американської Кампанії переходить вже суму три міліони шість сот тисяч долярів. В цій сумі нема зовсім звітів таких наших осередків як Шікаґо, Дітройт, Клівленд, Пітсбурґ, Скрентон, та інші. Як відомо, наша кампанія триватиме до 15. квітня б. р. Кожна громада яка досі не перевела в себе кампанії, повинна це зробити негайно та повідомити про свою працю:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN STREET,
PHILADELPHIA 23, PA.

ЯК ВЕСТИ КАМПАНІЮ ПРОДАЖУ ВОЄННИХ БОНДІВ?

Гарну відповідь на це питання дали такі громади та поодинокі громадяни та громадянки:

Честер, Па.

Честерські американці українського роду закупили впродовж одного дня 62 тисячі бондів, а тим стали на чолі нашої Кампанії. Треба однак пригадати, що успіх честерської громади це вислід довгої, муравлиної праці о. В. Білинського, пароха українськоі ґреко-католицької парохії, та о. О. Мицика, пароха української православної парохії. Честерська громада вела від самого початку організовану продаж воєнних бондів і тому не диво, що і в часі нашої кампанії вона заняла перше місце!

Ню Йорк, Н. Й.

Старанням місцевого Комітету Злучених Організацій, закуплено на кредит нюйорських українців суму поверх два міліони стотисяч долярів. В цій праці радіова година пана С. Задорецького продала сама бондів на $35,000.

Філядельфія, Па.

Філядельфійська громада може почванитися тим, що її державна агенція продажі воєнних бондів, а це Українське Будівельно - Позичкове Товариство, заняло перше місце між усіма філядельфійськими будівельними товариствами. Найбільша місцева газета „Бюлетін" з дня 15. б. м. подала таке урядове звідомлення:

The Ukrainian Building & Loan Association, 847 N. Franklin St., was leading the B & L group with $17,100.00 in sales.

(The Evening Bulletin, Philadelphia, Pa. February 15, 1944).

Ця продаж відноситься тільки до одного дня, а це 12 ц. м., коли то всі філядельфійські банки продавали бонди.

Пані Марія Ганусей, з філядельфійської радіової години „Український Голос", продала дотепер бондів на поверх $15,000, з чого половину закупили наші громадяни, а другу половину громадяни других груп.

ЯК ВИПОВНЯТИ РЕКОРД РЕСІТ?

В декотрих громадах є деякі труднощі у виповнюванню Рекорд Ресіт. В стейтах, де є наші стейтові предсідники, вони повинні цю справу обговорити зо стейтовим представником Державного Скарбу, а він поможе їм вияснити справу в місцевих властях.

Треба памятати, що Рекорд Ресіт повинен виповнити той, що купує бонд, щоби заощадити праці банкам.

БОНДОВІ КОМІТЕТИ.

Продаж воєнних бондів вимагає вкладу великої праці. Саме тому треба нам зарекордувати цю працю дійсних працівників по різних організаціях і тому ще раз прохаємо надсилати негайно імена місцевих комітетів та поодиноких людей, які переводять акцію продажу бондів. Рівнож прохаємо надсилати усі повідомлення про збори, віча чи іншу працю звязану з бондовою кампанією.

ДЕ МОЖНА КУПУВАТИ БОНДИ?

Бонди можна купувати в кожній державній агенції, продажу воєнних бондів, тільки треба все вживати до купна наших аплікацій, з написом:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
under the auspices of the Ukrainian Congress Committee

Колиж хто хоче мати бонд з **українською** печаткою, то такі бонди можна одержати в таких **наших** державних агенціях:

а) **UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N**
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

Офіс отворений в місяці лютім кожного вечора від години 7—9 (крім неділі). Хтож висилає замовлення почтою, то мусить виготовити аплікацію та заслати чек або Моні Ордер на імя:

UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.

б) **UKRAINIAN SAVINGS COMPANY**
2190 W. TENTH STREET
CLEVELAND, O.

Офіс отворений кожного дня від год. 9 рано до 3 п. п.

в) **AMERICAN UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.**
31 MORTON St., Rear
NEWARK, N. J.

Офіс отворений в пятницю від год. 7—9 ввечір та в неділю зараз по Богослуженню від год. 12—1.

ЧОМУ ТРЕБА ВИСЛАТИ РЕКОРД РЕСІТ?

Посвідку з закупленого бонду треба вислати до:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

бо тільки такі бонди будуть зараховані на наш кредит.

Прохаємо зокрема секретарів місцевих організацій, щоби вони пригадували цю справу кожному членови.

Час корткий. Доложім усіх зусиль, щоб осягнути нашу ціль!

Д-р Володимир Ґалан,
голова Комісії Продажу Воєнних Бондів при Українськім Конгресовім Комітеті.

(Докінчення зо сторони 2-гої)

ких українців здавав собі дуже добре справу з труднощів, в яких нині найшовся український нарід в Европі. Одначе живого та здорового народу ніяка трудність зразити не може. Боротьба за волю европейських українців це боротьба за американські ідеали, що **кожна людина родиться на світі вільною та що право на волю ніколи не передавнюється.**

У двацятьлітній боротьбі з чотирма наїзниками за волю український нарід в Европі загартувався, він здетермінований вести цю боротьбу аж до переможного кінця, маючи перед очима все глибоку думку одного із писателів: **Впасти в боротьбі може навіть нарід великий, але згинути тільки нікчемний.** А ми американські українці, визнаючі американських ідеалів та старих свободолюбних традицій українського народу не стали тут нікчемними і ними не станемо. Нікчемність треба випалювати з нашого громадського життя огнем нашої солідарности.

Праці репрезентації американських українців вимагають гроша на широку акцію в користь американської батьківщини та в користь слушної справи українського народу в Европі. Це мусять мати на увазі українські товариства, українські громадяни. Гроші мусять найтися на ці цілі.

Жертвенність американських українців в користь братів за морем нині вже знов є можлива. Вона потрібна на краще зорганізування самих американських українців, на спопуляризування української справи, опоганеної темними силами, бо вона золота та правдива як Господа слово, писав Шевченко. На цю річ гроші найтися мусять і кожна громадська клітина американських українців, кожна одиниця у своїм буджеті мусить мати теж позицію: для нас самих і для наших братів за морем.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Місяць Березень для Американського Червоного Хреста.

В четвер 17. лютого відбулись загальні збори Американського Червоного Хреста в Есекс Гавз, Нюарк. Присутних самоохотних працівників для А. Ч. Х. було коло 400; між ними було 13 членкинь Українського Відділу А. Ч. Х. Бесідники були офіцири і лікарі Армії і Нейві, майор міста та інші. Бесідники признали, що Червоний Хрест то є мати любови і людськости. Тому, казали вони, ніхто не може відмовити жертви на ту організацію.

Дорогі українці! Ми знаємо, що весь український загал є дуже щирий на такі жертви. Та ми не вміємо подбати, щоби світ про те знав, що ми є такі щирі, та що маємо любов для цеї доброї матери. На нас, українців у Нюарку, призначено зібрати $2,000. Це є маленька сума, коли ми всі зложимо жертви через Український Відділ А. Ч. Хреста, тоді дістане український загал в Нюарку признання. Я дуже жалую, що так як говорили на Другім Конгресі, щоби зеднати Українські Відділи А. Ч. Х., не зробили цього скорше, щоби ми могли вже тепер збирати гроші в той спосіб. Але думаю, що ще не запізно. Нюарський Відділ є за те, щоби якнайскорше скоординувати всю працю при помочі Конгресового Комітету, щоби в той спосіб представити працю наших жінок на ширшу скалю, щоб видно було, як наші жінки працюють, щоби скоротити терпіння наших синів, братів, кревних і взагалі всіх, а далі, як працюють, щоби виграти війну, та щоб настав мир по справедливости. А тепер, закиє війна скінчиться, мусимо далі працювати. І треба нам подбати, щоб про нас світ чув і знав. А це осягнемо тільки тоді, як будемо працювати всі разом, безоглядy якого хто є переконання.

Дорогі українці! Як ми поодиноко або малими групами дістанемо „кредит", то тільки на один день, а вже на другий день, той „кредит", та слава завмре. Та як будемо працювати всі разом, тоді такий „кредит" залишиться на довгий час. Але це залежить також і від жертводавців. Тому прошу: Давайте жертви через Український Відділ А. Ч. Хреста. Це є клич до всіх і для всіх, як до поодиноких осіб, так і до товариств. Давайте жертви через тих жінок, котрі мають на лістах адрес Українського Відділу А. Ч. Х., 180 William St., Newark, N. J. Хто схоче прислати чек, прошу слати на адресу фін. секретарки: Miss K. Koval 700 So., 19th St., Newark, N. J.

Анна Настюк, предс.

ЗАМАХ НА КОРОЛЯ ПЕТРА?

МОСКВА. — „Правда" подала вістку, що про-фашістівські офіцири югославської армії зробили заговір на життя короля Петра, аби в цей спосіб облекшити собі акцію проти тих офіцирів, що хочуть приступити до партизанів Тіта.

Югославський уряд на вигнанню (в Каїрі) офіційно заперечив вістку про заговір.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вступаючи в Союзову Родину..

Хочу поділитись думками, з якими вступив я до У. Н. Союзу як член 204 відділу в Ню Йорку.

В першу чергу хочу сказати, що я довго слідив за цею організацією, а в першу чергу за її органом „Свободою", за тим, що вона пише й як розвязує різні питання. Отже вступаю до організації, бо я є вдоволений з писання „Свободи", з редакційних її статтей, як і з всього, що вона містить. І тому мене так болить, коли бачу ті різні несовісні напади на неї, чужих і своїх. Є чужі, що хочуть розєднати ті різні народи, з яких складається Америка, і розбивають наш домашній фронт ось такою калюмніяторською роботою, яку поведено проти „Свободи". Про що тут іде, всі читачі добре знають. Та вступаю до організації, щоби було одного зорганізованого чоловіка більше в У. Н. Союзі для боротьби з ворогами нашого народу і Америки.

Я, очевидно, бував на всіх наших імпрезах і святах, включно з Союзовими, але скажу правду, що то є різниця в почуваннях, коли іде про Союз, доки чоловік не стане членом. Як я приглядався річним зборам відділу, то я відразу думав вже про те, щоб ті збори якнайкраще відбулись, щоб усьо вийшло якнайліпше. І воно так сталось. І це мене ще більше врадувало, бо я вже почував себе — у родині.

М. С., від. 204.

ВІНДЗОР, ОНТ.

Відділ 341 У. Н. Союзу.

Канадійське місто Віндзор положене над рікою „Дітройт Рівер", напроти міста Дітройту. Обидва міста получені зі собою тунелем і мостом. В обох живе поважне число українців. В Дітройті істнують відділи У. Н. Союзу від десяток років. Не будемо тепер відгадувати причини, чому в Віндзор не заіснував відділ У. Н. С. тому пару десяток років, хоч почин до істнування У. Н. С. в Канаді було зроблено в році 1916, коли зорганізовано відділ У. Н. С. в місті Торонто, Онт., котрий також з якихось причин не проявляв ніякої діяльноти.

Десь від року 1930 українці вище згаданих міст зачали частійше разом сходитися та пізнавати себе і в багатьох організаційних справах взаїмно працювати. Почали ці люди вже тоді говорити про поширення У. Н. С. у Канаді, однак саме говорення не мало ніякого успіху, бо всяке діло потребує почину, а почин кожному ділови дають одиниці. Теж і в цьому випадку знайшовся чоловік, що поставив собі за ціль поширення У. Н. С. в Канаді.

Цим чоловіком був гром. В. Дідик з Дітройту. В році 1937. на конвенції У. Н. Союзу вибрано його головним радним У. Н. С. І в тому році він почав частіше заїздити до Віндзор, переговорював з людьми про заснування відділу, а в жовтні того року гром. Дідик, користаючи з побуту в Дітройті головного секретаря Д. Галичина, рішив поставити в Віндзор угольний камінь під У. Н. С. Дня 17-го жовтня 1937 року вище згадані урядники У. Н. С. загостили до Віндзор. І так по короткім відчиті секр. Галичина заіснував відділ. На основних зборах вписалося 12 членів. Зараз вибрано уряд з таких осіб: Ілля Косіковський голова, М. Нікон м. голова, П. Дуда секретар, О. Червак касієр.

Як кожної праці початки є тяжкі, так само і в нас було з розвоєм відділу. Початки були тяжкі, помимо доброї волі і хотіння поширити ряди У. Н. С. В нас не було практики в організованню членів і відділ проістнував цілий рік в застою, лишень з членами основниками. Однак ми не давали за програну, а при кожній нагоді і стрічі з людьми старалися знакомити кожного з ідеями У. Н. С.

В другому році нам вдалося вписати в члени У. Н. С. І. Баєра, людину дуже здібну на організатора. І. Баєр взявся до праці і за короткий час, бо лишень за чотири місяці, він приєднав 100 нових членів до нашого відділу. Хоч не всі ці люди остали членами У. Н. С., то все таки проломано перші леди. Це дало охоту членам основникам до праці, бо від того часу наш відділ почав стало збільшувати число членів.

По році праці в У. Н. С., І. Баєр помер. Ми, всі члени, глибоко з жалем відчули його втрату, однак не перестали працювати для У. Н. Союзу. Наш відділ зростає в силу з кожним місяцем, а тепер маємо 220 певних членів. Рівнож члени нашого відділу чуються горді, що в році 1941 на конвенції У. Н. С. вибрано одного і одинокого радного з Канади, Павла Дуду, нашого члена. Відділ за останні два роки найкраще розвивається, бо кожний урядник відділу докладає всіх старань до його розвою. В уряді відділу через ці два роки є Олекса Косіковський голова, Михайло Лисий м. голова, Олекса Червак секретар, Павло Дуда касієр, Олекса Лисай рек. секретар.

Олекса Червак.

БАЛТИМОР, МД.

Для Українського Конґресового Комітету.

Балтиморські делеґати повернувши з Другого Конґресу, який відбувся в днях 22—23 січня б. р. у Філядельфії взялись сейчас до праці, скликавши загальні збори на день 30. січня б. р. до церковної галі.

На цих зборах здавали справоздання з Конґресу: пані: Юлія Мановська, що заступала відділ 66 „Провидіння", Анна Чорній як делеґатка від відділу 59. С. У. А., і гром. Йосиф Приймак від Балтиморскої парохії.

Всі делеґати говорили коротко і річево та доповнювали одно одного, так, що присутні мали повний звіт з Конґресу та виявляли своє вдоволення зі сказаного, щирими оплесками.

Делеґати закликали до двох найголовніших річей, а саме; Щоб українці в теперішній Кампанії закуповували якнайбільше бондів, та щоб грошевими датками помагали Конґресовому Комітетови виконати завдання, наложені на нього Другим Конґресом.

В цих справах забирали слово і присутні на галі.

По довших нарадах прийшли до заключення, щоби вибрати місцевий комітет, який займавсяб продажю бондів і збиранням жертв та взагалі співпрацював з Конґресовим Комітетом.

У виду цього присутні вибрали таких громадян до праці в громаді: Юлія Маньовська, голова; Анна Чорній, рек. секретарка; Тетяна Соплива, фін. секр., Йосиф Приймак, касієр.

Щоб започаткувати свою працю вибраний комітет сейчас перевів збірку, яка принесла $69.

Жертвували: Йосиф Приймак $10; по $5: Олександер Жук, Антін Хімяк, Олександер Чикита, Іван Бойко, Теодор Чорній, Микола Шулька; по $3: Петро Боднар; по $2: о. В. Маньовський, Степан Топольницький і Анна Чорній; по $1: Марія Нелеон, Тетяна Сапліва, Юлія Маньовська, Анна Ракоча, Марія Лучишин, Мелянія Крижа, Мелянія Стенґ, Олена Попко, Василь Захарків і Андрій Харишин. Та $10 відділ 59 С. У. А. в Балтімор, Мд.

Із зібраної суми $50 висилаємо до Конґресового Комітету, а решта оставляється у касієра. Як призбираємо більшу суму, тоді вишлемо знов на цю саму ціль.

Притім кличемо до всіх балтіморських українців, котрі не закупили ще бондів на цю Четверту Позичку, або хоч і купили, а можуть ще купити, щоб прийшли до парохіяльної ґалі по Службі Божій, а там кожної неділі Комітет продає бонди, як також збирає жертви на працю Конґресового Комітету.

Нехай ні один українець, і ні одна українка в Балтімор не останеться байдужними, а як правдиві демократи, хай дадуть якнайбільшу поміч нашій прибраній Батьківщині — Америці закупленням бондів, а також хай дарують свою кров для рятування життя американським воякам (про це делеґати і на своїх зборах закликали!). І хай складають жертви на працю Конґресового Комітету, яка вяжеться з помічю нашим братам і сестрам у старому краю, які тільки на нас покладають надію.

Анна Чорній.

БЕЛЬҐІЙСЬКІ ЖІНКИ В НІМЕЦЬКІЙ НЕВОЛІ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Тайна жіноча ґазета в Бельґії напечатала розмову з одною бельґійською дівчиною, якій вдалося видертись з робітничого табору в Німеччині. Молода бельґійка оповідає, що в Німеччині зараз находяться сотні тисяч бельґійських жінок. Перед роком націсти заманювали їх до себе обіцянкою великих заробітків, а від січня 1943 року вивозять з Бельгії жінок силою. Вони встановили в Бельґії закон на основі котрого кожна молода бельґійка, яка не може виказатися, що сповняє потрібну для держави працю, мусить виїздити до Німеччини на примусову працю.

В артикулі тайної бельґійської ґазети говориться, що бельґійські жінки і дівчата працюють у фабриках амуніції, военної зброї, при управі ріллі, на залізницях, в шпиталях і виконують працю домашних слуг. Найгірше поводиться тим, що працюють у фабриках амуніції і военної зброї, бо вони не мають де мешкати, кепсько відживляються і мусять робити по двацадцять годин денно. Дівчина оповідає, що її німці були вивезли аж до Чехословаччини, де тепер находяться кілька военних фабрик, але побувши там кілька місяців, вона вспіла втекти. Каже, що крім бельґійських і голяндських дівчат, в Німеччині є сотні тисяч жінок з Советського Союзу і Польщі. Всі вони являються невільницями німецьких фабрикантів і націстської поліції; яка поступає з ними в звірський спосіб. Особливо з польками і тими, що їх привезли до Німеччини з земель Советського Союзу.

Бельґійська дівчина оповідає, що в робітничих таборах панують несанітарність, деморалізація, пошесть і голод. Поліцейські поводяться з дівчатами, як з рабинями; побивають їх, призначають на розривку націстським офіцирам, а кожної другої суботи, замісць відпочинку по тяжкій праці, кажуть прибиратися і виганяють всіх до найближчого міста, де находяться касарні повернувших з фронту вояків, що є на відпочинку і на лікуванню. Дівчата з горя запиваються і пропадають. Деякі пробують втікати, але мало кому вдається видістатись з німецького пекла.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНҐСТАВН, О.

Пдготова до ювилею.

Дня 12. лютого 1933 відбулися в нас збори відділів Українського Народного Союзу в справі святкування 50-літнього ювилею нашої батьківської організації. Зібрання відкрив б. предсідник комітету гр. Т. Періґ, перечитано імена відділових представників і приступлено до предмету. Після основної дискусії вибрано комітет святкування ювилею в такому складі: Предсідник Іван Бряць; заст. Марія Білан; секр. Марія Періґ; заст. секр. Михайло Мушинський; кас. Михайло Стахура; заст. кас. Стефан Стахура; контрольна комісія: Іван Кравець, Йосифина Стахура, Петро Сільчак.

Ювилей має відбутися в місяцю травню 1944. в салі Українського Народного Дому при Вест Райен евеню.

Попри справу ювилею У. Н. С. передискутовано внесок гр. Івана Павловського, щоби бувші делеґати на Другий Український Конґрес візвали горожанські й політичні клюби до скликання загального віча для продажу военних державних бондів, не зважаючи на це, що наші люди вже й так купують бонди в парафіяльній канцелярії, де тим займається о. П. Олексів. Одначе, щоб позичка закінчилася успішно, треба ще масового віча українців. Його рішено скликати на день 27. лютого в салі Українського Народного Дому 525 Вест Райен евеню.

Марія Періґ, секретарка.

РЕВМАТИЗМ — СУСПІЛЬНОЮ НЕДУГОЮ.

В останніх часах лікарі звернули специяльну увагу на часту появу ревматизму. Один з найбільших дослідників ревматизму, німецький лікар Ціммер, виказав на підставі великого статистичного матеріялу, що ревматичні схоріння становлять 10.60 проц. усіх недуг, підчас коли сухоти дають лиш 2.79 проц., одначе з тим застереженням, що сухоти дають більший процент нездібних до праці, ніж ревматизм. З огляду на таку часту появу ревматизму, він зачисляється до т. зв. суспільних недуг, що виступають масово.

Ревматизм надибуємо найчастіше в людей, що перебувають чи працюють у змінній температурі (грубники, пекарі, гірники), у вогкім окруженні, чи хочби лише на повітрі пересиченім вогкістю.

У звязку з масовою появою ревматичних схорінь у наших часах, повстав специяльний інститут д-ра Ціммера для дослідів і поборювання ревматизму. При ревматизмі найважчим ділом є найти причину недуги. Найчастіше такою причиною ревматизму суглобів є хорі зуби, миґдалки, часто схорілий жовчевий піхур або хробачковий виросток (т. зв. полулярно „сліпа кишка").

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. С., з 204 відділу. — Порушена Вами справа при кінці допису зістала вияснена відділовим секретарем, котрий на річних зборах ще не мав Вашої членської грамоти. Це, про що згадуєте, мало відбутись 12. лютого, коли Ви не могли бути. Воно буде виконане на найближчих зборах.

ТАРЗАН, ч. 925. Приятель в джунґлів.

З блискавичною скорістю Тарзан скочив на дорогу стріли. Вона вдарила, на його щастя, не з великою силою.

Рот сторожа розкрився широко з дива. Чому Тарзан наразив своє життя, аби врятувати дикого звіра?

Тепер другі сторожі пробудилися й побачили, як Тарзан виймав стрілу з тіла.

А лев, як приязна собака, лизав Тарзанови ногу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

